

face cu extrase dintr-o lucrare de proporții mai mari a aceluiași autor, apărută în limba engleză sub titlul *My life, my stage* (Viața mea, scena mea), cartea *Scenograf la Reinhardt* îi poate interesa deopotrivă pe simplici iubitori ai teatrului, ca și pe istoricii lui.

T. STAICU

Omul de teatru*

După *Réflexions sur le théâtre*, carte de memorii și în același timp de cercetări și meditații asupra funcțiunilor artei teatrale, actorul și regizorul francez Jean-Louis Barrault prezintă o nouă lucrare despre viața zilnică a unui om de teatru.

Socotind necesar să precizeze noțiunea cu care va opera de-a lungul celor 148 de pagini ale cărții, Jean-Louis Barrault oferă cititorului, chiar în primele pagini, o definiție asupra omului de teatru, care în lumina concepțiilor sale, nu poate fi decît acela care „acceptă din dragoste pentru cei cîțiva metri pătrați de scîndură și pentru viața care poate fi recreată pe scenă, să slujească toate profesiunile, toate meșteșugurile, chiar și toate corvezile pe care acestea le antrenează”.

Omul de teatru trebuie să cumuleze, așadar, aproape toate atribuțiile membrilor unui colectiv teatral — de director, regizor, actor etc.

Odată stabilită noțiunea „om de teatru”, Barrault ridică cortina, oferind cititorului unul din cele mai neobișnuite spectacole: nașterea unei reprezentații teatrale. În fața noastră se perindă autori dramatici, decoratori, regizori, actori, mașiniști, oameni cu temperamente deosebite și caractere structural diferite, toți însă, în egală măsură, vedetele principale ale acestui spectacol puțin comun. Oamenii se ciocnesc, se înfruntă, conlucrează, acționați de mîna sigură a omului de teatru, totdeauna prezent în mijlocul lor. El e forța motrice a acestui spectacol imaginat de Barrault, animatorul lui, sufletul teatrului, conducînd toate personajele spre final: premiera unei noi piese. Iată-l în mijlocul actorilor, urmărind repetițiile, preocupat ca fiecare din ei să găsească drumul spre adevărata creație. În fața lui se perindă mașiniști, decoratorii, personalul administrativ, pînă și omul care lipește afișe. Fiecare îl solicită, îl întreabă. Și omul de teatru trebuie să-i lămurească pe toți, să-i ajute, eficient, căci de el depinde în cea mai mare măsură reușita noii premiere.

* Jean-Louis Barrault, *Je suis homme de théâtre*, Editura Conquistador, colecția „Mon métier”, Paris, 1955.

Dintre toți factorii chemați să contribuie la împlinirea fenomenului teatral, Barrault acordă autorului dramatic o importanță primordială :

„Arta teatrului este, înainte de toate, arta autorului — spune Barrault. — Autorul este rațiunea de a fi a teatrului. El este acela care îl fecundează. El este părintele. El reprezintă Puterea.”

Dacă teatrele își cîștigă reputația lor prin autori, oamenii de teatru își merită gloria în măsura în care știu să servească și să descopere autorii.

Teatrele de astăzi acordă, după părerea lui Barrault, prea puțină importanță îmbogățirii patrimoniului dramaturgiei cu noi lucrări. Practica multor teatre de a recurge la piese din repertoriul vechi, obișnuința unora din ele (cu excepția Comediei Franceze) de a abuza de repertoriul clasic nu favorizează dezvoltarea dramaturgiei contemporane.

Je suis homme de théâtre este mai degrabă o causerie, pe alocuri idealistă, care pune marele public în contact cu meseria omului de teatru, dar și cu atmosfera și problemele specifice ale teatrului, înfățișîndu-ni-l pe Jean-Louis Barrault ca pe un îndrăgostit de profesiunea lui, plin de nemărginit respect față de muncă, de om și de operele lui.

Paul B. MARIAN

Despre arta vorbirii scenice*

Tehnica vorbirii scenice constituie o ramură importantă a învățămîntului artistic teatral, structural legată de problemele de măiestrie a actorului. Vorbînd despre importanța unei juste însușiri a regulilor vorbirii scenice, K. S. Stanislavski spunea : „Cînd un actor — cu un glas bine pus la punct, posedînd o tehnică de virtuoz al rostirii cuvintelor — își spune cu glas răsunător textul pe scenă, el mă cucerește prin măiestria sa. Cînd actorul pătrunde în inima literelor, cuvintelor, frazelor, gîndurilor, el mă poartă spre adîncile tainite ale operei poetice și ale propriului său suflet. Cînd actorul colorează viu cu glasul și conturează cu intonația ceea ce trăiește lăuntric, atunci mă silește să văd cu privirea minții aceste chipuri și imagini despre care-mi vorbesc cuvintele și pe care le creează imaginația sa creatoare”.

Cuvintele lui Stanislavski definesc plastic importanța și rolul vorbirii scenice : a-l deprinde pe actor să transmită într-o desăvîrșită formă artistică gîndurile exprimate de un autor într-o lucrare literară.

* E. Sariceva, *Vorbirea scenică*, Iskustvo, 1955